

Tehostetun kotihoidon pilotointi**620/05.02.03/2020****Sosiaali- ja terveyslautakunta 25.08.2020 § 70****Valmistelija**

Vanhustyön päällikkö Camilla Bergman-Kärpijoki, puh. 050 596 2614

EsittelijäVT. sosiaali- ja terveysjohtaja Miia Lindström, puh. 040 688 5497
etunimi.sukunimi@parainen.fi

Sosiaali- ja terveysosasto on esittänyt toimenpiteitä kaupungin talouden tasapainottamisohjelmaan. Osaston kannalta keskeisimpiä toimia on ikääntyvien palveluketjujen kehittäminen. Ikääntyvien osuuden lisääntyminen väestössä tuo mukanaan kasvavan tarpeen vanhustenhuollon palveluille. Jotta tähän pystytään vastaamaan, toimintaa on tarpeen kehittää ja on löydettävä innovatiivisia toimintamalleja. Varsinkin kotihoidossa ja tehostetussa asumisessa palvelun tarve kasvaa nopeaan tahtiin, ja asumisyksiköiden jonotustilanne on tällä hetkellä haastava. Myös kustannuskehityksen hillitsemiseen tarvitaan nopeita toimia.

Paraisten kaupungin kotihoidon asiakkaiden keskuudessa vuonna 2020 maaliskuussa toteutetun kyselyn mukaan 91 % toivoi saavansa asua kotona mahdollisimman kauan. Pelkän kotihoidon ohella kotihoidon asiakkaille olisi tarjottava muita vaihtoehtoja, jos heidän palvelutarve ylittää 4 päivittäistä käyntiä ja jos heidän toimintakyky on merkittävästi alentunut.

Avoimen hoidon resurssien riittämättömyydestä johtuen asiakkaat, jotka eivät pysty odottamaan palveluasumispaikkaa kotona joutuvat usein jonottamaan paikkaa tehostetussa asumisessa esimerkiksi akuutti- ja kuntoutusosastoilla tai pitkäaikaishoidossa.

Jonotustilanteen helpottamiseksi vanhustenhuollossa on suunnitteilla tehostetun kotiasumisen pilotointi. Projektin tavoitteena on antaa asiakkaille mahdollisuus jonottaa kotona asuessaan, mikä olisi asiakkaalle tarkoituksenmukaisempaa ja kaupungille kustannustehokkaampaa.

Tehostettua kotihoitoa tarjotaan asiakkaalle vaihtoehtona tehostetulle asumiselle ensi sijassa siksi ajaksi, kun asiakas on jonossa tehostettuun asumiseen. Tehostettua kotihoitoa myöntää SAS-ryhmä ja ehtona on asiakkaan tarve yli neljälle käynnille päivittäin, yöpartiolla ja tukipalvelulle. Kaikki päätökset perustuvat laajaan yksilölliseen RAVA-arviointiin (tulevaisuudessa RAI), arjen selviytymismittariin ja kotikäynnin yhteydessä tehtävään kartoitukseen. Tehostetussa kotihoidossa asiakkaalle tarjottavaan palveluun kuuluu vähintään 5–6 käyntiä päivittäin tai käyntejä tarpeen mukaan, mahdollisia turvakäyntejä sekä säännölliset yökäynnit 1–2 kertaa yössä. Käyntejä toteuttavat pääosin lähihoitajat ja hoitoapulaiset, mutta toimintaan suunnitellaan myös sairaanhoitajaresurssi (50 %). Teknologisia apuvälineitä tarjotaan yksilöllisen tarpeen arvioinnin mukaan henkilöstötarpeen vähentämiseksi ja turvallisuuden lisäämiseksi. Tarjolla on esimerkiksi kaatumishälyttimiä ja GPS:llä varustettuja

turvahälyttimiä, joilla voidaan lisätä asiakkaiden turvallisuuden tunnetta. Ruokailupalvelua tai kauppakassipalvelua asiakas voi tilata tarpeen mukaan kuten aiemminkin.

Pilotointi vastaa kansallisen "Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus" -ohjelman tavoitteita. Ohjelman yhtenä päätavoitteena on parantaa palveluiden yhdenvertaista saatavuutta, oikea-aikaisuutta sekä jatkuvuutta. Tämä tarkoittaa sitä, että on pyrittävä parantamaan palvelujen saatavuutta ja huolehtia palveluiden jatkuvuudesta ongelmien pahentumisen estämiseksi. Toinen keskeinen asia, johon Tulevaisuuden sote-keskus -ohjelman mukaan on kiinnitettävä huomiota on palvelujen kehittäminen ihmisille, jotka tarvitsevat useita eri palveluja tai erityistä tukea. Toimenpiteiden tavoitteena on myös hillitä kustannusten kasvua.

Tehostettu kotihoito tulee olemaan tukena tavanomaiselle kotihoidolle siinä mielessä, että kotihoito huolehtii peruskotihoidosta kuten aiemminkin, ja tehostettu kotihoito vastaa peruskotihoidon ylittävän palvelutarpeen täyttämisestä. Tiivistä yhteistyötä tullaan myös tekemään yökäynneistä vastaavan turvatiimin/yöpartion kanssa.

Toimintamuotona tehostettu kotihoito on uusi. Varsinais-Suomessa ei ole toista kuntaa, jossa vanhustenhuollon kotona asuville asiakkaille olisi tarjolla vastaavaa mahdollisuutta. Ottaen huomioon, että useimmat asiakkaat asuvat kotona ja että osastolla jonottaminen voi olla monelle raskasta on tämän toimintamuodon käynnistäminen ja kehittäminen kannatettavaa. Toiminta käynnistetään pienimuotoisena. Tarkoituksena on arvioida ja kehittää toimintaa sekä arvioida toiminnan tosiallisia kustannuksia. Tavoitteena on aloittaa 3–5 asiakkaalla lokakuusta alkaen. Pilotoinnin arviointi tehdään marras-joulukuussa, jolloin myös mahdollinen toiminnan jatkaminen voidaan suunnitella ensi vuodelle.

Projektia varten on palkattava kaksi lähihoitajaa. Toimet ovat olleet haettavina ja päteviä hakijoita on kaksi. Hakijat ovat tulossa haastatteluun lähiaikoina. Tästä seuraavat henkilöstökustannukset syksyllä 2020 ovat n. 15 000 euroa. Tällaisia varoja ei ole talousarviossa ja on olemassa riski vanhustenhuollon henkilöstökustannusten ylittymiselle, mutta toisaalta saadaan myös säästöjä terveydenhuollossa. Projektin kokonaiskustannus ajalle 1.10.–31.12.2020 ja viidelle asiakkaalle on n. 47 275 euroa eli 105 euroa vuorokaudessa asiakasta kohti. Vertailun vuoksi viiden asiakkaan tehostettu asuminen kolmen kuukauden ajan maksaa 55 518 euroa, eli 8 432 euroa enemmän. Paikka vuodeosastolla maksaa nettona 251 euroa/vrk/asiakas ja on näin ollen vielä suurempi kustannus.

Tehostettua kotihoitoa tarjotaan ensi sijassa asiakkaille, jotka jonottavat tehostettuun asumiseen. Tällöin kustannussäästö tulee olemaan n. 146 euroa vuorokaudessa, eli 4 380 euroa kuukautta ja asiakasta kohti. Projektille avataan oma kustannuspaikka, jotta kustannuksia voidaan seurata.

Liite

11 Tehostetun kotihoidon pilotoinnin kustannuslaskelma

Ehdotus

Sosiaali- ja terveyslautakunta päättää hyväksyä tehostetun kotihoidon pilotoinnin ajalla 1.10.–31.12.2020 ehdotuksen mukaisesti.

Päätös

Ehdotus hyväksyttiin.
